

PATVIRTINTA

VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos
priežiūros centro vyr. gydytojo
2017 m. vasario 8d. Įsakymu Nr. V- 15

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TELŠIŲ RAJONO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. **Programos misija** – šalinti prielaidas Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir kitų lėšų neteisėtam, nepagrįstam panaudojimui bei korupcijai VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre. Kontroliuoti ir siekti, kad visos lėšos, skiriamos pirminės asmens sveikatos priežiūrai būtų panaudojamos kokybiškoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti.

2. Korupcijos prevencijos VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymu (Žin., 2000, Nr. 14-1162). Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 52-2297); Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355, 2006, Nr. 8-283) patvirtinta Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programa, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339; 2003, Nr. 40-1861, 2003-11-02 Lietuvos Respublikos STT direktoriaus įsakymas „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 103-4622). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 „Dėl Padalinių ir asmenų, valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 83-3015). 2006 m. kovo 23 d. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-207 „Dėl korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos patvirtinimo“ ir patvirtinta programa.

3. **Korupcija** – VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre dirbančio asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimančiam, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre dirbančiam asmeniui turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

4. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į dirbančio įstaigoje asmens ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

5. Bendrieji tikslai:

5.1. Korupcijos prevencijos VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre programos tikslas – kryptingos korupcijos prevencijos politikos vykdymas, skaidresnės, veiksmingesnės ir viešesnės VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre, jai pavaldžių skyrių ir kitų padalinių, darbuotojų veiklos užtikrinimas.

5.2. Korupcijos prielaidų išaiškinimas ir šalinimas, nes programa pagrįsta korupcijos prevencijos principais, bendradarbiavimu su visuomene, jos parama teisės pažeidimų tyrimuose.

5.3. Veiksmingos korupcijos prevencijos siekimas, vykdamas prevencijos priemones, ir bendros antikorupcinės kultūros ugdymas VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre jam pavaldžiose skyiuose ir padaliniuose.

5.4. Neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimas.

5.5. Programoje numatytas priemonės sieti su visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos prielaidų VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre. Visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

II. KORUPCIJOS TELŠIŲ RAJONO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE PRIELAUDŲ ANALIZĖ

6. Bendrosios korupcijos prielaidos:

6.1. **socialinės** (nepakankamas darbuotojų atlyginimas ir pan.);

6.2. **teisinės** (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas bei kolizijos; kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus; kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių, darbuotojų skyrimo ir atleidimo bei nušalinimo procedūrų netobulumas bei profesinio elgesio kodekso sveikatos sistemoje nebuvimas ir pan.);

6.3. **institucinės (motyvacinės karjeros sistemos nebuvimas, neišplėtotas vidaus ir išorės auditas; nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais; trūksta viešumo);**

6.4. **struktūrinės** (sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai; įdiegtos ne visos priemonės atskirų (viešųjų ir privačių įstaigų) sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai užtikrinti; nepakankamai skaidrios viešųjų pirkimų procedūros; nepakankamos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos ir pan.);

6.5. **visuomenės pilietiškumo stoka** (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštarumas; nesipriešinimas **korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams**; piliečių pasyvumas antikorpucinei veiklai);

6.6. **išorinių veiksnių:** (politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka; tinkamų sąlygų atskirų (viešosios ir privačios įstaigos) sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas; pacientų pasyvumas antikorpucinei veiklai).

7. **specifinės prielaidos** (administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas, vienpusė ar nepakankama informacija apie įstaigos galimybes teikti paslaugas, teikiamas nemokamas ir mokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises).

III. GALIMOS KORUPCIJOS TELŠIŲ RAJONO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE PASEKMĖS

8. Gali:

8.1. sumažėti prirašytų gyventojų sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir viešojo administravimo kokybė;

8.2. atsirasti socialinė ir psichologinė įtampa tarp įstaigos darbuotojų, pablogėti tarpusavio bendravimas

8.3. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą įstaigos darbuotojais ir VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centru.

IV. APLINKOS ANALIZĖ

9. VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro veiklos sritis yra priskiriama prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

10. Atlikus korupcijos tikimybės vertinimą VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre galima išskirti veiklos sritis kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė,

Kaip:

10.1. Viešieji pirkimai ir užsakymai;

10.3.. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto ir kitų lėšų skirstymas;

10.4. Personalinės atsakomybės ir standartinių procedūrų stoka teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.

10.5. Viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų bei duomenų ir ataskaitų apie suteiktas paslaugas teikimas.

V. KORUPCIJOS PREVENCIJA

11. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre programos uždaviniai:

11.1. įpareigoti VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro skyrių ir padalinių vadovus pagal kompetenciją supažindinti darbuotojus su parengta ir patvirtinta korupcijos prevencijos programa;

11.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas:

11.2.1. vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;

11.2.2. nustačius korupcijos prielaidas, imtis priemonių joms pašalinti;

11.3. užtikrinti VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro vidaus veiklą reglamentuojančių tvarkomųjų dokumentų ir sveikatos sistemos veiklą reglamentuojančių teisės aktų vykdymo skaidrumą:

11.3.1. kasmet analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.) ir parengti pasiūlymus dėl VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre vidaus veiklą reglamentuojančių tvarkomųjų dokumentų ir asmens sveikatos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo;

11.4. teikti informaciją personalo skyriui ir juridinių asmenų registrams apie darbuotojus kurie patraukti administracinėn ar drausminėn atsakomybėn už sunkius tarnybinius nusižengimus, padarytus siekiant gauti neteisėtą pajamų ar privilegijų sau ar kitiems asmenims;

11.5. teikti informaciją apie išaiškintus korupcijos atvejus Lietuvos sveikatos sistemoje ir pavišinti VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams.

11.6. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus pagal kuriuos visi pirkimai įstaigoje bus atliekami laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir įstaigos viešųjų pirkimų nustatytų taisyklių

11.7. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

12. Specifiniai korupcijos prevencijos VŠĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre uždaviniai:

12.1. užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.2. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;

12.3. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus pagal kuriuos medicinos pagalbos priemonės, vaistai, medicininė įranga, aparatūra, prekės ir paslaugos reikalingos įstaigos veiklai užtikrinti būtų perkami laikantis Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų reikalavimų;

12.4. taikyti Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančius vaistus, medicinos pagalbos priemones ir medicinos prietaisus;

12.5. sukurti visiems prieinamą informaciją apie mokamas ir nemokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

12.6. sukurti ir tobulinti įstaigos informacijos sistemą.

12.4. užtikrinti korupcijos prevencijos VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

VI. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ TELŠIŲ RAJONO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

13. Skatinti glaudesnę ir aktyvesnę VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų ir kitų asmens sveikatos sistemos priežiūros subjektų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

14. Visus klausimus, susijusius su korupcijos prevencijos įgyvendinimu VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre, aptarti su visuomeninių organizacijų, profesinių sąjungų, pacientų organizacijų, atstovais, surasti sprendimo būdus ir įgyvendinti juos bendromis jėgomis.

15. Ugdyti antikorpacinę kultūrą: antikorpacinis švietimas, visuomenės nepakantumo korupcijai skatinimas.

16. Skatinti VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojus bei kitus rajono ir šalies gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus teikiant sveikatos priežiūros paslaugas. Informuoti įstaigos vadovą apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.

17. Visuomenės anketinės apklausos būdu reguliariai vertinti Korupcijos prevencijos programos veiksmingumą.

VII. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

18. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

18.1. sudaryti sąlygas VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams anonimiškai pranešti įstaigos vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

18.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;

18.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti įstaigos vadovą ir LR Sveikatos apsaugos ministerijos vadovybę.

18.4. nuolat bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybine institucija Specialiųjų tyrimų tarnyba.

VIII. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

19. Korupcijos prevencijos programos VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

20. Korupcijos prevencijos programos nuostatas, jos įgyvendinimo priemones vykdo:

20.1. VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras – sudaręs paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu sutartis.

IX. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

- 21. Atliktų korupcijos tikimybės vertinimų skaičius.
- 22. Atliktų teminių korupcijos prevencijos analizių skaičius.
- 23. Atliktų korupcijos rizikos vertinimų skaičius (atlieka STT)
- 24. Prevencijos programos įgyvendinimo veiksmų plano vykdymas:
 - 24.1. įvykdytų veiksmų plano priemonių skaičius;
 - 24.2. neivykdytų veiksmų plano priemonių skaičius;
 - 24.3. pateiktų rekomendacijų dėl VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre vidaus veiklą reglamentuojančių tvarkomųjų dokumentų ir asmens sveikatos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo skaičius;
 - 24.4. priimtų rekomendacijų dėl VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centre vidaus veiklą reglamentuojančių tvarkomųjų dokumentų ir asmens sveikatos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo skaičius;
 - 24.5. teisės pažeidimų tyrimas:
 - 24.5.1. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;
 - 24.5.2. ištirtų oficialių pranešimų apie tariamus pažeidimus santykis;
 - 24.5.3. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie tariamus pažeidimus santykis;
- 22.2. kovos su korupcija rezultatyvumo vertinimas (procentais) reguliariai atliekant visuomenės nuomonės apklausas.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas dveji metai, jei reikia gali būti papildoma ir dažniau.
